

מדינת ישראל רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון

ל' חשון תש"ף
28 נובמבר 2019
שה. 12763-2019

נוהל רישוי שירותים פיננסיים מוסדרים

כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016

כללי

לפי הוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 לא יעסוק אדם בכל אחד מהעיסוקים המנויים בחוק כטעוני רישיון אלא אם כן בידו רישיון, ובהתאם לתנאי הרישיון.

מטרתו של נוהל זה (להלן: "הנוהל" או "נוהל הרישוי") לשקף את ההליך הפנימי לרישוי, לרבות הדרישות המינימליות לעניין הגשת בקשה לקבלת רישיון עבור עיסוק בכל אחד מסוגי השירותים הפיננסיים המוסדרים, כהגדרתם בחוק, ולרבות המסמכים שיוגשו במסגרת בקשה כאמור, בשים לב לכך שהמפקח על נותני שירותים פיננסיים מוסמך לדרוש מסמכים נוספים הדרושים לדעתו לשם בחינת הבקשה.

הגדרות

"בקשה" – בקשה שהוגשה למפקח, לשם קבלת רישיון לרבות כל הנספחים הנדרשים לפי הוראות נוהל זה;
"החוק" או "חוק הפיקוח על המוסדרים" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016;
"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;
"המפקח" – המפקח על נותני שירותים פיננסיים;
"מבקש הרישיון" או "המבקש" – מי שהגיש בקשה לקבלת רישיון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים מוסדרים;
"מערכת רישוי מקוונת באתר האינטרנט של רשות שוק ההון"¹;
"תיבת דוא"ל" – תיבה לקבלת פניות באמצעות דואר אלקטרוני שכתובתה fsl@mof.gov.il;
"תעודה מזהה" – תעודת זהות או דרכון.
כל מונח שלא הוגדר בנוהל זה, יפורש על פי משמעותו בחוק הפיקוח על המוסדרים.

הגשת הבקשה

מבקש רישיון יגיש את הבקשה באמצעות המערכת המקוונת וימלא את כל הפרטים הנדרשים במערכת, בתוספת כל המסמכים, טופסי האקסל והנספחים המצורפים לנוהל זה, בצורה ברורה, מפורטת ומלאה. מבקש רישיון יעלה למערכת המקוונת את כל המידע והמסמכים המפורטים להלן בהתאם לסוג הרישיון המבוקש. במידה ומבקש הרישיון סבור שישנם מסמכים הנדרשים לפי נוהל זה אשר אינם רלוונטיים לפעילותו, יש לציין זאת ולנמק באופן ענייני².

¹ <https://mof.gov.il/hon/ArrangedFinancialServices/Pages/default.aspx>

² לדוגמה – מבקש רישיון אשר אינו פועל באמצעות מיקור חוץ, יציין זאת בבקשת הרישיון ולא יידרש להגיש את מסמך מיקור חוץ, כאמור בנוהל.

הבהרה - נהלים פנימיים שיגיש מבקש רישיון לפי נוהל זה, יהיו תואמים את הוראות הדין החלות על המבקש. אין במתן רישיון על בסיס המידע שהתקבל לפי נוהל זה בכדי להכשיר פעילות או נהלים אשר אינם עומדים בהוראות הדין.

אופן הגשת המסמכים:

1. הטפסים בקובצי האקסל המצורפים לנוהל, **אקסל כללי ואקסל ייעודי לבעלי שליטה**, ימולאו באופן ממוחשב ויועלו כקובץ באמצעות המערכת המקוונת תחת לשונית "מסמכי בקשה" במקום הייעודי.
2. **נספחים א' – י"ב** המצורפים לנוהל ימולאו באופן ידני, לרבות חתימה על כל נספח, ויועלו כקובץ באמצעות המערכת המקוונת תחת לשונית "מסמכי בקשה" במקום הייעודי, ככל והן רלוונטיים לבקשה.
3. מסמכים נוספים הנדרשים בנוהל זה:
 - א. המסמכים יוגשו בשפה העברית, מסמכים שאינם בעברית ידרשו לתרגום מאומת כדין;
 - ב. מסמכים שקיים בעניינם שם מסמך במערכת המקוונת יועלו במקום הייעודי להם;
 - ג. מסמכים נוספים אשר לא קיים בגינם שם מסמך ייעודי במערכת המקוונת, יועלו למערכת המקוונת בלשונית "הוספת מסמך חדש" כך שכל סעיף שמוגדר בנוהל זה **במספר** יועלה כקובץ אחד למערכת המקוונת ויקרא בשם המסמך (כך לדוגמה, כל פרטי המבנה הארגוני לפי סעיף 29 לנוהל, יועלו במסמך אחד תחת הכותרת "מבנה ארגוני").

הבהרה - מניעת מידע, העברת מידע חלקי, מסירת מידע שלא על פי ההנחיות או העברת מידע כוזב, עלולים להשפיע על משך ההליך ועל קבלת הרישיון.

דרישת מסמכים לכל מבקשי הרישיונות

בכל מקום בנוהל זה, בו מוזכרת דרישה לקבלת אישור או חוות דעת מאת רואה חשבון, יצורפו גם פרטי רישיונו של רואה החשבון (שם ומספר רישיון).

מבקש הרישיון יגיש בנוסף לפרטים ולמסמכים שהוגשו דרך המערכת המקוונת גם את המסמכים המפורטים להלן:

פרטים כלליים על מבקש הרישיון

1. פרטי מבקש הרישיון – טופס 1 בקובץ האקסל הכללי, המצורף לנוהל זה.
2. מצב חשבון מעודכן, נכון לחודש האחרון שקדם למועד הגשת בקשת הרישיון, הכולל יתרת חוב ממס הכנסה.
3. מצב חשבון מעודכן, נכון לחודש האחרון שקדם למועד הגשת בקשת הרישיון, הכולל יתרת חוב ממס ערך מוסף.
4. תצהיר של מבקש הרישיון, מאומת על ידי עורך דין, כאמור **בנספח י"ב** לפיו הוא משלם את חבות המס החלה עליו לפי הדין בגין כל פעילות שלו, וכי הוא מדווח לרשויות המס על פי הדין. לתצהיר זה תצורף חוות דעת של רואה חשבון כאמור **בנספח י"ב** כי כל דיווחי המבקש שהוגשו לרשות המיסים בחמש השנים האחרונות, טרם מועד הגשת בקשת הרישיון, תואמים את הדוחות הכספיים שלו ואת ספריו, וכן כי כל הדוחות הכספיים של מבקש רישיון שהינו תאגיד הוגשו לרשות המיסים בתקופה האמורה.

5. ככל שלא נמסר מידע על פרטי חשבון הבנק של המבקש, במקום הנדרש לכך בטופס האקסל, מן הטעם שלמבקש הרישיון אין חשבון בנק, ינמק המבקש מדוע לא קיים לו חשבון כאמור, בצירוף אסמכתאות, והסבר לגבי אופן הפעולה שלו בהעדר חשבון בנק.
6. מבקש הרישיון שמעביר את בקשת הרישיון באמצעות מיופה כוח, יצרף גם ייפוי כוח חתום על ידי מבקש הרישיון ובידי מיופה הכוח, והמאומת על ידי עורך דין.
7. במידה שלסניף של העסק אין כתובת מדויקת וברורה (ציון ת.ד. אינו מהווה כתובת מדויקת וברורה), יש לצרף את המסמכים הבאים:
 - א. מפה של אזור הסניף עם סימון של מיקום הסניף עליה;
 - ב. הסבר מילולי על מיקום הסניף, לרבות דרכי הגעה אליו.
8. בעסק הנותן שירות ללקוחותיו באופן דיגיטלי יצורף מסמך המפרט את דרכי הגישה לשירות על דרך של כתובת דומיין, שם אפליקציה, או כל אמצעי זיהוי אחר המאפשר את בחינת העסק.
9. כתב הסכמה כאמור **בנספח א' 1** המצורף לנוהל זה, של כל אחד מהגורמים המפורטים להלן, לעניין מתן הרשאה לקבלת מידע פלילי:
 - א. מבקש הרישיון;
 - ב. נושא משרה במבקש הרישיון;
 - ג. בעל השפעה במבקש רישיון שהוא יחיד, אם קיים;
 - ד. בעל שליטה במבקש רישיון שהוא תאגיד, אם קיים;
 - ה. בעל עניין במבקש רישיון שהוא תאגיד, אם קיים.
10. תצהיר המופיע **בנספח ב'** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי מבקש הרישיון ומאומת על ידי עורך דין.

במבקש רישיון שהוא יחיד –

 11. קורות חיים של מבקש הרישיון.
 12. העתק תעודה מזהה של מבקש הרישיון.

במבקש רישיון שהוא תאגיד –

 13. מסמכי ההתאגדות של התאגיד.
 14. תעודת התאגדות של התאגיד חתומה כדין על ידי הרשם, או העתק תעודה כאמור, מאושרת כנאמנה למקור על ידי עורך דין.
 15. תרשים החזקות המפרט את מבנה השליטה ממבקש הרישיון ועד למחזיק הסופי (בעל השליטה או בעל העניין) שכולל את מכלול החזקות של בעל אמצעי השליטה, לרבות חברות האם, חברות אחיות, חברות נשלטות ומוחזקות וחברות קשורות. יש לציין את כל המחזיקים באמצעי שליטה שהם בעלי שליטה ובעלי עניין במבקש הרישיון, בסולם השרשור המשמשים כבעלי מניות תוך ציון אחוז המניות המקנות זכות בהון ואחוז המניות המקנות זכות הצבעה וציון מספרי הזיהוי שלהם.
 16. פירוט כל ההסכמים, אם ישנם, בין מחזיקי אמצעי שליטה אחרים במבקש הרישיון שמסדירים בין היתר את שיתוף הפעולה ביניהם, אופן ההצבעה באספות הכלליות, מינוי דירקטוריון במבקש הרישיון ומנגנון ליישוב הסכסוכים. בהיעדרו של הסכם כתוב יצרף בעל השליטה פירוט כתוב של עיקר הסיכומים בינו לבין אחר לעניין זה.
 17. פרוטוקול עדכני של מורשי החתימה של מבקש הרישיון, מאומת בידי עורך דין.

18. נסח תאגיד עדכני ומלא מרשם התאגידים (או מרשם האגודות השיתופיות), הכולל את מרשם הדירקטורים ובעלי המניות או את מרשם האורגנים המתאים לפי העניין.
19. בחברה ציבורית – דוח מיידי על מצבת החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה כפי שדווח לרשות ניירות ערך (טופס ת77).
20. בשותפות כהגדרתה בפקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975 – הסכם שותפות וכל מסמך רלוונטי נוסף.

הון עצמי

21. מבקש הרישיון ימסור הצהרה בדבר מקורות המימון שלו, הכוללת את תיעוד המקור ממנו הועבר או שעתיד לעבור אליו המימון, סוג המימון והיקפו.

מבקש רישיון שהוא תאגיד –

22. ככלל ופרט למצבים המתוארים בסעיף 23 להלן, על מנת להוכיח עמידה בדרישות ההון העצמי המפורטות בחוק, מבקש רישיון שהוא תאגיד יגיש את הדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים לשנה האחרונה שקדמה לשנה שבה הוגשה בקשת הרישיון (בסעיף זה – **"דוחות שנתיים"**). בנוסף, יגיש מבקש הרישיון דוחות כספיים ביניים סקורים ליום האחרון של תום הרבעון הקלנדרי האחרון שהסתיים עובר למועד הגשת בקשת הרישיון (בסעיף זה – **"דוחות ביניים"**), והכל בהתאם לאמור להלן:
- א. לדוחות השנתיים ולדוחות הביניים (להלן יחד – **"הדוחות הכספיים"**) תצורף חוות דעתו של רואה החשבון המבקר;
- ב. יתרת ההון של המבקש על פי הדוחות הכספיים נדרשת לעמוד בהון העצמי המינימלי שנדרש על פי החוק לפי סוג הבקשה שהוגשה;
- ג. הדוחות הכספיים יהיו ערוכים על פי כללי חשבונאות מקובלים;
- ד. תאגיד אשר התאגד לפני תום הרבעון הקלנדרי האחרון שהסתיים עובר למועד הגשת בקשת הרישיון יצרף את הדוחות הביניים האחרונים כנדרש לעיל, אף אם היתרות הקיימות במסגרת דוחות אלו הן זניחות או אפסיות;
- ה. דוחות כספיים פרופורמה - מבלי לגרוע מהוראות סעיפים א-ד לעיל, נחתם הסכם, או צפוי כי יחתם הסכם לאחר מועד הגשת בקשת הרישיון, בדבר הכנסת פעילות מהותית כלשהי לתוך התאגיד (לרבות, אך לא רק, פעילות קיימת של צדדים קשורים למבקש, בתחום הרלוונטי לבקשת הרישיון, ולרבות פעילות מהותית בכל תחום אחר), ותוצאות הפעילות המוכנסת טרם באו לידי ביטוי במלואן במסגרת הדוחות הכספיים שצורפו, יצורפו לבקשת הרישיון דוחות כספיים פרופורמה (כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומידיים), התשל"ל-1970) או יצורף ביאור פרופורמה הכולל את התוצאות והמצב הכספי של הפעילות המוכנסת במסגרת הדוחות הכספיים שצורפו, וזאת לכל תקופות הדיווח הנדרשות³.
23. על אף האמור בסעיף 22, לא הייתה במסגרת הדוחות הכספיים האחרונים של התאגיד המבקש, שנכללו בבקשת הרישיון, יתרת הון עצמי מספקת כנדרש מכוח החוק, יוכל מבקש הרישיון להסתמך גם על מקורות כספיים נוספים שאינם נכללים בדוח הכספי, להשלמת ההון של התאגיד המבקש לנדרש על פי החוק (להלן בסעיף זה – **"תוספת הון"**). הסתמך תאגיד חדש או קיים על תוספת הון, תכלול בקשת הרישיון את כל אלה:

³ יובהר, יחיד המעוניין לקבל רישיון עבור תאגיד בו הוא מחזיק ב-100% יגיש דו"ח פרופורמה לעניין פעילותו כתאגיד.

א. ציון מפורש כי התאגיד מסתמך בבקשתו על תוספת הון, וכן ציון סכום תוספת ההון הנדרש כדי לעמוד בסף ההון שקבע החוק;

ב. הצהרת בעל השליטה, יו"ר הדירקטוריון ומנהל הפעילות בתאגיד מבקש הרישיון, לפיה פרט לתוספת ההון, לא ידוע להם על אירועים משמעותיים אחרים שהיו מביאים להפחתה מהותית בסכומי ההון העצמי של התאגיד בין מועד הדוחות הכספיים האחרונים שנכללו בבקשה לבין מועד הבקשה, בפרט בגין חלוקות הוניות;

ג. פירוט המקורות הנוספים שהועמדו לרשות התאגיד. לעניין זה, הפירוט יכלול אסמכתה המוכיחה כי המקורות הנוספים המיועדים לתוספת ההון קיימים, ואת המקור להם. כך למשל, אישור רואה חשבון כי לתאריך מסוים, טרם הגשת הבקשה, הופקד בפועל לחשבון הבנק של התאגיד סכום כסף נוסף מבעל השליטה במבקש. כדוגמה אחרת, ככל שלתאגיד המבקש אין חשבון בנק או שהעברה טרם בוצעה למועד הגשת הבקשה, תצורף אסמכתה לכך שקיימות יתרות מספקות ברשות גורם אחר, כגון נאמן או צד אחר, שהן בלתי משועבדות בצירוף אישורי יתרות כאמור ומקורן, וכן הצהרת הנאמן או הצד האחר לכך שהיתרות קיימות ברשותם ומוחזקות לשם תוספת ההון בלבד;

ד. אסמכתה המוכיחה כי המקורות הנוספים המיועדים לתוספת ההון הועברו למבקש הרישיון אך ורק כנגד מכשיר הוני, לפי כללי חשבונאות מקובלים, ולא כנגד התחייבות מוחלטת או מותנית להחזר שלהם, וככל שלא הועברו בפועל למבקש עד למועד הגשת הבקשה – אסמכתה המוכיחה כי קיימת התחייבות לפיה המקורות הנוספים יועברו למבקש באופן בלתי מותנה ואכיף משפטית, וכנגד הקצאת מכשיר הוני בלבד – כך למשל:

1. ככל שהמקורות הנוספים המיועדים לתוספת ההון הועברו לרשות מבקש הרישיון עובר למועד הגשת הבקשה, אישור המעביר כי הסכום כאמור הועבר כנגד הקצאת מניות, או כנגד מכשיר הוני אחר (ויחולו הוראות סעיף 24, לפי העניין).

2. ככל שהמקורות הנוספים המיועדים לתוספת ההון טרם הועברו לרשות מבקש הרישיון עובר למועד הגשת הבקשה, האסמכתה תכלול הסכם בלתי מותנה, בלתי חוזר ואכיף משפטית בין המעביר לבין מבקש הרישיון, להעברת הכספים במועד עתידי מוסכם וזאת כנגד הקצאת מניות או כנגד מכשיר הוני אחר (ויחולו הוראות סעיף 24, לפי העניין).

ה. ככל שתוספת ההון מבוססת על מקורות נוספים שטרם הועברו לרשות מבקש הרישיון למועד הגשת הבקשה, תיכלול במסגרת הבקשה גם התחייבות של המבקש ושל המעביר להודיע לרשות על מצבים שבהם לאחר הגשת הבקשה יתבצע שינוי בהסכם ההעברה, לרבות שינוי בדרך של שינוי הסכומים, דחיית מועדי ההעברה, ביטול ההסכם וכיוצא באלה.

24. מבלי לגרוע מהוראות סעיפים 22 או 23 לעיל, מבקש רישיון שבמסגרת הונו העצמי כלולים מכשירים אחרים פרט למניות רגילות, כגון שטר הון או מכשירים פיננסיים הוניים דומים, יצרף לבקשתו אסמכתה לכך שמכשירים כאמור עונים להגדרת הון עצמי בחוק (בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים). כך למשל ביחס לשטרי הון או מכשיר פיננסי הוני אחר שאינו מניות רגילות:

א. לשטר לא יהיה תאריך פדיון שיחייב את התאגיד;

ב. השטר לא יישא ריבית והצמדה או תשלומים אחרים העשויים לחייב את התאגיד, או לחלופין – יישא ריבית והצמדה שייפרעו רק בפירוק, ובלבד שמחזיק השטר אינו רשאי לדרוש את פירוק התאגיד מכוח תנאי השטר;

ג. במסגרת הבקשה יתוארו תנאי השטר, ולשטר תתלווה חוות דעת חשבונאית שקובעת כי השטר שהונפק מסווג במלואו כמכשיר הוני בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

25. תאגיד המבקש להסתמך על שטר או מכשיר פיננסי הוני שאינו מניות רגילות, שאינו עומד בתנאים המפורטים בסעיף 24, יצרף לחוות הדעת כאמור בסעיף 24(ג) נימוק לכך שהמכשיר מסווג במלואו כמכשיר הוני בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.

מבקש רישיון שהוא יחיד –

26. פיקדון נזיל או אגרת חוב שהוציאה המדינה והנסחרת בבורסה, המופקדים בתאגיד בנקאי או אצל חבר בורסה בישראל, על שם מבקש הרישיון. נוסף לכך, ימציא מבקש הרישיון אישור של הבנק, על הפקדת הכספים בחשבון הבנק, עדכני למועד הגשת הבקשה.

27. הצהרת הון על גבי טופס מס' 1219 של רשות המיסים, בצירוף אסמכתאות התומכות בה, עדכנית ליום 31 בדצמבר של השנה הקודמת לשנה שבה הוגשה הבקשה, שאושרה על ידי רואה חשבון (לדוגמה: אם הבקשה הוגשה ביום 1 ביולי 2018 הצהרת ההון תהיה עדכנית ליום 31 בדצמבר 2017).

28. שומת מס הכנסה עדכנית כולל דוח רווח והפסד.

מבנה ארגוני, דירקטוריון והנהלה בכירה

29. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את המבנה הארגוני של העסק (להלן – "המבנה הארגוני"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המבנה הארגוני יכלול התייחסות לכל הפחות לכל אלה:

א. תרשים – יצורף תרשים המבנה הארגוני. במסגרת התרשים הארגוני תובא התייחסות לעובדים, למספר העובדים המועסקים בידי התאגיד לפי תחומי פעילות, כפיפות, ובהתאם למבנה הארגוני. היה מבקש הרישיון חברה ציבורית או חברה פרטית שהיא חברה איגרת חוב כמשמעותה בחוק החברות, יתייחס התרשים גם לכל אלה:

1. הדירקטורים החיצוניים בחברה, לרבות הדירקטורים החיצוניים בעלי המומחיות החשבונאית והפיננסית, וועדות הדירקטוריון הקיימות בחברה, והרכבן;

2. מנכ"ל החברה;

3. מבקר פנים.

ב. פירוט אודות כל אחד מנושאי המשרה ובעלי התפקידים הנדרשים לפי דין במבקש הרישיון (כדוגמת קצין ניהול סיכונים, מבקר פנים ואחראי למילוי חובות תאגיד לעניין חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000) לרבות פירוט בדבר תפקידיו בחברה, אופן העסקתו בחברה (מיקור חוץ או עצמאי) ועיסוקיו הנוספים. בנוסף יצוינו קיומם של קשרי קרובים כאמור להלן:

1. קיומם של קשרי קרובים (כהגדרת "קרוב" בחוק הפיקוח על המוסדרים) בין נושאי משרה ובעלי תפקידים הנדרשים לפי דין במבקש הרישיון, לבין עובדים במבקש הרישיון, לרבות מי שמשמש במבקש הרישיון כנושא משרה אחר, בעל שליטה, בעל עניין, או בעל השפעה.

2. קיומם של קשרי קרובים (כהגדרת "קרוב" בחוק החברות), בין נושאי משרה ובעלי תפקידים הנדרשים לפי דין במבקש הרישיון, לבין מי שלמיטב הידיעה עוסק או מחזיק במישרין או בעקיפין, או מכהן בגוף או בתפקיד הטעון אישור של גורם מאסדר של פעילות פיננסית בארץ או בחו"ל, לרבות, החזקות עיסוקים או כהונות הטעונים אישור מאת רשות ניירות ערך, בנק ישראל, המפקח על שירותים פיננסיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. יש לציין את שמו של הקרוב הרלבנטי, מספר הזיהוי שלו ועיסוקו.

סקירת פעילות מבקש הרישיון

30. מבקש הרישיון יגיש מסמך הסוקר את פעילותו (להלן – "מסמך הפעילות"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. מסמך הפעילות יכלול התייחסות לכל הפחות לכל אלה:

- א. **תחומי הפעילות** – פירוט תחומי הפעילות, המוצרים והשירותים שיסופקו על ידי מבקש הרישיון בהתייחס לכל סוגי הפעילות; פירוט המאפיינים העיקריים של כל אחד מהשירותים שבכוונת מבקש הרישיון להציע ללקוחותיו בישראל, כאשר יצינו המוצרים והשירותים העיקריים, לרבות תיאור תמציתי של מאפייני המוצרים ושימושיהם. במסגרת הפירוט יש להתייחס לתחומי פעילות ומוצרים נוספים, שאינם מצריכים רישיון ושניתנים על ידי מבקש הרישיון;
- ב. **הכנסות התאגיד** – סכום ההכנסות הנובעות מכל קבוצה של מוצרים או שירותים דומים, ככל ששיעורן של ההכנסות כאמור מהווה לכל הפחות 10% מסך הכנסות התאגיד (יש לציין את השיעור);
- ג. **לקוחות מהותיים** – תצוין תלות בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות, אשר אובדנם ישפיע באופן מהותי על פעילות מבקש הרישיון; יצוין שמם ומספר הזיהוי של כל הלקוחות אשר מהווים 20% או יותר מסך הכנסות מבקש הרישיון; יפורטו עשר העסקאות הגדולות ביותר (במונחי הכנסה, כאשר ככל שמדובר בבקשת רישיון למתן אשראי, גם היקף האשראי הניתן) אשר ביצע מבקש הרישיון בתקופה של שנה טרם הגשת הבקשה;
- ד. **ספקים מהותיים** – תצוין תלות בספק בודד או במספר מצומצם של ספקים. יצינו שמם צורת ההתקשרות ומהות ההתקשרות עם הספקים העיקריים עמם מתקשר המבקש לצורך פעילותו. לענין זה, "תלות" בספק – תוספת עלות משמעותית מאוד הנגרמת למבקש כתוצאה מן הצורך לעבוד עם ספק או ספקים חלופיים במקום אותו ספק;
- ה. **סיכוני סייבר** – מבקש רישיון אשר עיקר שירותיו, פעילותו, מערך התפעול שלו או כל רכיב מהותי אחר בו מבוצע באמצעות מערכות דיגיטליות ומקוונות אשר מקימות לפעילות האמורה סיכוני סייבר, יצרף מסמך "ניהול סיכוני סייבר" כמפורט בסעיף 86 להלן;
- ו. פירוט אופן זרימת כספי הלקוחות ממועד קבלת או הפקדת הכספים בידי הלקוח ועד לסיום ההתקשרות עם הלקוח בתהליך העסקי, תוך ציון המשמורתנים (custodians) עמם התקשר מבקש הרישיון לרבות בנקים, חברות נאמנות, חברי בורסה ואחרים.

שמירה ותיעוד מסמכים

31. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את האמצעים המשמשים אותו ליצירה, שמירה, ניהול וניטור הידע והמידע אודות פעילותו ולקוחותיו (להלן – "מסמך שמירה ותיעוד מסמכים"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכלול התייחסות לכל הפחות לאלה:

- א. סוגי המסמכים שישמרו, פירוט אופן ומשך תיעודם ושמירתם של מסמכים בהתייחס בין היתר למסמכים הקשורים לביצוע עסקה והתקשרות עם לקוחות, למסמכים לפתיחת חשבון לקוח,

למסמכים שהתקבלו בנייר, לשיחות והוראות טלפוניות ולהתקשרויות שהועברו באמצעים אלקטרוניים, בשים לב לחובת שמירת הסודיות כלפי הלקוח;
 ב. פירוט מקום החזקת המערכת לשמירת מסמכים, במידה שמבקש הרישיון מסתמך על צד שלישי או תוכנת מחשב לשמירה ותיעוד המסמכים, עליו לציין זאת.

התמודדות עם מעילות והונאות

32. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את המנגנונים והאמצעים המשמשים להתמודדות עם מעילות והונאות (להלן – "מסמך התמודדות עם מעילות והונאות"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכלול התייחסות לכל הפחות למנגנונים ואמצעים למניעת מעילות והונאות של גורמים בתוך מבקש הרישיון או גורמי חוץ הקשורים למבקש הרישיון (כך לדוגמה - עקרון הפרדת סמכויות ובקרה פנימית, לפיו כל פעולה בכספי לקוחות או שיש בה כדי להשפיע על כספי לקוחות, אשר נעשית שלא בנוכחותם, תאושר על ידי לפחות שני גורמים מורשים בחברה; דוגמה נוספת – קיומו של ערוץ פניות לעובדים שמעוניינים לדווח על מעילות).

שמירה על פרטיות ואבטחת מידע

33. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את האמצעים המשמשים אותו לשמירה על פרטיות ואבטחת המידע אודות פעילותו ולקוחותיו (להלן – "מסמך שמירה על פרטיות"). יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכלול התייחסות לכל הפחות לאלה:
 א. אופן מניעת העברת פרטי מידע אודות לקוחות לצדדים שלישיים;
 ב. מנגנונים למניעת פריצה או שימוש לא מורשה במערכות ובמידע אודות לקוחות;
 ג. תיאור המנגנונים המשמשים למניעת גישה של עובדים וגורמים אחרים שאינם מורשים למקורות המידע ללא הרשאה.

רציפות עסקית⁴

34. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את האמצעים המשמשים אותו לשם התאוששות מקריסה וזמינות שרות ראוייה ללקוח (להלן – "מסמך המשכיות עסקית"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. מסמך המשכיות עסקית יכלול התייחסות לכל הפחות לכל אלה:
 א. מבנה העבודה לניהול המשכיות עסקית, בדגש בין היתר להיעדר גישה למערכות מחשב, אובדן מידע, קריסת מערך התקשורת, שמירה על כספי הלקוחות, שמירה על מידע רגיש ואחזור מידע בעת הצורך;

⁴ מסמך זה אינו נדרש ממבקש רישיון בסיסי אשר הפעילות היחידה בגינה הוא מבקש את הרישיון, היא פעילות מזדמנת אשר לא מצריכה קיום התקשרות מתמשכת עם לקוח. לדוגמת פעילות המרה מזדמנת וחד פעמית או פעילות ניכיון מזדמנת וחד-פעמית. למען הסר ספק, מבקש רישיון העוסק במתן שירות בנכס פיננסי מסוג שמירה וניהול נכס פיננסי כהגדרתם בסעיף 11(א)2(2) יחשב כעוסק בפעילות מתמשכת. על אף האמור, מבקש רישיון למתן שירות בנכס פיננסי, העוסק בשירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי כמשמעותו בסעיף 11א לחוק, יצטרך להגיש מסמך המשכיות עסקית גם אם פעילותו אינה כוללת יחסים מתמשכים עם לקוחותיו.

- ב. נוהל רציפות במתן שירות – כללים בעניין אופן מתן השירות ללקוחות בתקופת ההתאוששות ;
- ג. תכנית יציאה – התייחסות להתנהלות מבקש הרישיון אל מול לקוחותיו במקרה של ביטול הרישיון או הפסקת הפעילות בתאגיד. התכנית תכלול פעולות שיבטיחו את סגירת פעילותו של מבקש הרישיון באופן שלא יפגע בלקוחות.

מיקור חוץ

35. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את ממשקי העבודה עם צדדים קשורים ועם גורמים עסקיים באמצעותם הוא פועל (להלן – **"מסמך התקשרות עם צדדים שלישיים"**). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכלול התייחסות לכל הפחות לאלה :
- א. תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים המהותיים שנעשו לעניין פעילות מבקש הרישיון במיקור חוץ ;
- ב. התמודדות עם סיכונים הכרוכים בהתקשרות עם צדדים שלישיים, לרבות אבטחת מידע ;
- ג. אופן הבקרה על עבודתו של צד שלישי והבטחת עמידתו בהוראות רגולטוריות החלות על המבקש⁵.

טיפול בלקוחות

36. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את אופן טיפול המבקש בלקוחותיו (להלן – **"מסמך טיפול בלקוחות"**), יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכלול התייחסות לכל הפחות לאלה :
- א. דוגמאות של הסכמים בין מבקש הרישיון לבין לקוחותיו ככל שישנם ;
- ב. אסטרטגיית התמיכה בלקוחות (לדוגמא – קיומם של מוקד טלפוני, מענה אינטרנטי, שימוש באפליקציות ועוד).
- ג. פירוט בדבר אופן ניהול חשבון לקוח, יתרות לקוח, תוך התייחסות לאופן שבו הם נשמרים ומנוהלים בכל עת. בנוסף יצוין האם הם נשמרים ומנוהלים בנפרד מכספי המבקש, וככל שאין כך הדבר - מהם האמצעים הננקטים על מנת להבטיח שמירה נאותה עליהם ;
- ד. פירוט האסטרטגיית השיווקית של מבקש הרישיון ;
- ה. פירוט העמלות והתעריפים של השירותים שבכוונת מבקש הרישיון להציע ללקוחותיו ;
- ו. תיאור מנגנון המבקש לטיפול בתלונות ללקוחותיו ;
- ז. האם קבע מבקש הרישיון אמצעים נאותים להתמודדות עם ציות להוראות הדין שעניינן הגנה על צרכנים (לדוגמא : הדרכת עובדים, אחריות נושאי משרה בעסק לעניין זה והתאמת מערכות והסכמים), ואם כן, מהם.

ניהול סיכונים למניעת הלבנת הון ומימון טרור

37. מבקש הרישיון יגיש במסגרת בקשתו מסמך המפרט את אופן ניהול סיכונים למניעת הלבנת הון ומימון טרור המתייחסת ליישום החובות על פי חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 וכן החובות על פי חוק איסור

⁵ למען הסר ספק האחריות לעניין מילוי הוראות הדין תחול על בעל הרישיון במלואה גם אם חלק מהפעילות מבוצע באמצעות מיקור חוץ.

מימון טרור, התשס"ו-2005, (להלן – "מסמך מניעת הלבנת הון ומימון טרור"). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכולול התייחסות לכל הפחות לאלה:

- א. מיפוי סיכוני הלבנת ההון ומימון הטרור אליהם חשוף מבקש הרישיון והערכת רמת הסיכון בקשר לכל אחד מהסיכונים בפעילות מבקש הרישיון;
- ב. אופן ניטורן של עסקאות חריגות או עסקאות בהיקפים משמעותיים ובקרתם בכפוף לזיהוי פרטני;
- ג. פירוט האמצעים וההליכים למניעת הלבנת הון ומימון טרור, לרבות היכולת להעביר דיווחים לרשות לאיסור הלבנת הון בהתאם להוראות חוק איסור הלבנת הון;
- ד. במידה שבמבקש הרישיון מסתמך על צד שלישי לצורך ניהול בקורות למניעת הלבנת הון, יש לציין את פרטי הצד השלישי ולצרף תכנית שמעידה על יכולתו לעמוד בדרישות למניעת הלבנת הון;
- ה. פרטיו של אחראי על מניעת הלבנת הון במבקש הרישיון שמונה בהתאם להוראות חוק איסור הלבנת הון, כולל תיאור מפורט שמתייחס לניסיונו המקצועי, השכלתו וכשירותו לביצוע התפקיד והאם הוא מעורב בפעילות העסקית השוטפת של התאגיד. בנוסף יש לציין האם האחראי כאמור משמש כאחראי על מניעת הלבנת הון ומימון טרור גם בגופים אחרים אשר מפוקחים על ידי המפקח.

מסמכים לבעלי שליטה, בעלי השפעה או בעלי עניין במבקש הרישיון

היו במבקש הרישיון בעל שליטה, בעל השפעה או בעל עניין, יגיש מבקש הרישיון בעניינם גם את המסמכים הבאים:

בעל השפעה במבקש רישיון שהוא יחיד, יגיש את המסמכים המפורטים להלן:

38. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה חתום על ידי בעל ההשפעה, כאמור בסעיף 9.
 39. תצהיר **בנספח ד'** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי בעל ההשפעה, מאומת על ידי עורך דין.
 40. **טופס 5 בקובץ האקסל הכללי** המצורף לנוהל זה.
 41. תצהיר של בעל ההשפעה במבקש הרישיון מאומת על ידי עורך דין כאמור **בנספח י"ב**, לפיו הוא משלם את חבות המס החלה עליו לפי הדין בגין כל פעילות שלו, וכי הוא מדווח לרשויות המס על פי הדין. לתצהיר זה תצורף חוות דעת של רואה חשבון **בנספח י"ב** כי כל דיווחי בעל ההשפעה שהוגשו לרשות המיסים בחמש השנים האחרונות, טרם מועד הגשת בקשת הרישיון, תואמים את הדוחות הכספיים שלו ואת ספריו, וכן כי כל הדוחות הכספיים של בעל ההשפעה שהינו תאגיד הוגשו לרשות המיסים בתקופה האמורה.
- בבעל השפעה שהוא יחיד –**

42. פרטים אודות קרוביו של בעל ההשפעה (כהגדרת "קרוב" בחוק החברות) ככל שלמיטב הידיעה הם עוסקים או מחזיקים במישרין או בעקיפין, או מכהנים בגופים או בתפקידים הטעונים אישור של גורם מאסדר בארץ או בחו"ל, לרבות, החזקות עיסוקים או כהונות הטעונים אישור מאת רשות ניירות ערך, בנק ישראל, המפקח על שירותים פיננסיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. יצוינו, בין היתר, שמם, מספר זיהוי, ועיסוק.

43. קורות חיים של בעל ההשפעה.

44. העתק תעודה מזהה של בעל ההשפעה.

בבעל השפעה שהוא תאגיד –

45. פרוטוקול עדכני של מורשי החתימה בבעל ההשפעה, מאומת בידי עורך דין.

46. תרשים החזקות המפרט את מבנה השליטה (ככל שקיים) מבעל ההשפעה ועד למחזיק הסופי (בעל השליטה בבעל ההשפעה). יש לציין את כל המחזיקים באמצעי שליטה בתאגיד ומספרי הזיהוי שלהם (לרבות בעלי עניין), בסולם השרשור המשמשים כבעלי מניות תוך ציון אחוז המניות המקנות זכות בהון ואחוז המניות המקנות זכות הצבעה.

בעל שליטה במבקש רישיון שהוא תאגיד, יגיש את המסמכים המפורטים להלן:

47. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה חתום על ידי בעל השליטה, כאמור בסעיף 9.
 48. תצהיר **בנספח ה'** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי בעל השליטה במבקש הרישיון, מאומת על ידי עורך דין.
 49. **טופס 4 בקובץ האקסל הכללי** המצורף לנוהל זה.
 50. **טופס 9 בקובץ האקסל הייעודי לבעל השליטה** המצורף לנוהל זה.
 51. מידע על שעבודים, משכונות ועיקולים הנוגעים לאמצעי השליטה שברשותו. ככל שהשעבודים רשומים – יצרף בעל השליטה גם העתק נאמן למקור מהמרשם הרלוונטי לעניין האמור.
 52. פרטים אודות קרוביו של בעל השליטה (כהגדרת "קרוב" בחוק החברות) ככל שלמיטב הידיעה הם עוסקים או מחזיקים במישרין או בעקיפין, או מכהנים בגופים או בתפקידים הטעונים אישור של גורם מאסדר בארץ או בחו"ל, לרבות, החזקות עיסוקים או כהונות הטעונים אישור מאת רשות ניירות ערך, בנק ישראל, המפקח על שירותים פיננסיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. יצוינו, בין היתר, שמם, מספר זיהוי, ועיסוק.
 53. הצהרת הון של בעל השליטה על גבי טופס מס' 1219 של רשות המיסים בצירוף אסמכתאות התומכות בה, עדכנית ליום 31 בדצמבר של השנה הקודמת לשנה שבה הוגשה הבקשה, שאושרה על ידי רואה חשבון. ואולם, במידה שבמועד הגשת הבקשה טרם חלפו 6 חודשים מיום ה-31 בדצמבר של השנה הקודמת לשנת הגשת הבקשה, יימסר המידע ביחס לתום השנה הקודמת לה, ובסמוך לאחר עריכת הצהרת הון ביחס לשנה שהסתיימה טרם מועד הגשת בקשת הרישיון, יצרפה המבקש לבקשת הרישיון. לדוגמה: אם הבקשה הוגשה ביום 1 ביולי 2018 הצהרת ההון תהיה עדכנית ליום 31 בדצמבר 2017. ככל שמדובר בבעל שליטה זר, אשר אין ביכולתו לספק מסמך כאמור יצרף חלופה מקבילה על פי המקובל בארץ בה הוא מדווח אודות פעילויותיו, הכוללת מסמך תיעוד יכולת כלכלית, פירוט אודותיה ותיאור מקור הכספים. ניתן להעביר את הצהרת ההון באמצעות תיבת הדוא"ל תוך ציון שם מבקש הרישיון ומספר מזהה שלו, ובלבד שישלח עדכון על כך למפקח באמצעות צירוף הודעה למערכת המקוונת.
 54. תצהיר של בעל השליטה, מאומת על ידי עורך דין כאמור **בנספח י"ב**, לפיו הוא משלם את חבות המס החלה עליו לפי הדין בגין כל פעילות שלו, וכי הוא מדווח לרשויות המס על פי הדין. לתצהיר זה תצורף חוות דעת של רואה חשבון כאמור **בנספח י"ב** כי כל דיווחי בעל השליטה שהוגשו לרשות המיסים בחמש השנים האחרונות, טרם מועד הגשת בקשת הרישיון, תואמים את הדוחות הכספיים שלו ואת ספריו, וכן כי כל הדוחות הכספיים של בעל השליטה שהינו תאגיד הוגשו לרשות המיסים בתקופה האמורה.
 55. קורות חיים של בעל השליטה.
 56. העתק תעודה מזהה של בעל השליטה.
- החזיק בעל השליטה היתר שליטה בתאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי) (להלן – "תאגיד בנקאי") או בגוף מוסדי כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – "גוף מוסדי"), יצרף לבקשה מסמכים אלו –
57. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה חתום על ידי בעל השליטה, כאמור בסעיף 9.

58. **טופס 4 בקובץ האקסל הכללי** המצורף לנוהל זה.
59. מידע על שעבודים, משכונות ועיקולים הנוגעים לאמצעי השליטה שברשותו. ככל שהשעבודים רשומים – יצרף בעל השליטה גם העתק נאמן למקור מהמרשם הרלוונטי לעניין האמור.
60. העתק היתר שליטה בגוף המוסדי או בתאגיד הבנקאי.
61. העתק תעודה מזהה של בעל השליטה.
- בעל עניין** במבקש רישיון שהוא תאגיד, יצרף את המסמכים המפורטים להלן:
62. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה חתום על ידי בעל העניין במבקש הרישיון, כאמור בסעיף 9.
63. תצהיר **בנספח ה'** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי בעל העניין במבקש הרישיון, מאומת על ידי עורך דין.
64. **טופס 4 בקובץ האקסל הכללי** המצורף לנוהל זה.
65. מידע על שעבודים ועיקולים הנוגעים לאמצעי השליטה שברשותו. ככל שהשעבודים רשומים – יצרף בעל העניין גם העתק נאמן למקור מהמרשם הרלוונטי לעניין האמור.
66. פרטים אודות קרוביו של בעל העניין (כהגדרת "קרוב" בחוק החברות) ככל שלמיטב הידיעה הם עוסקים או מחזיקים במישרין או בעקיפין, או מכהנים בגופים או בתפקידים הטעונים אישור של גורם מאסדר בארץ או בחו"ל, לרבות, החזקות עיסוקים או כהונות הטעונים אישור מאת רשות ניירות ערך, בנק ישראל, המפקח על שירותים פיננסיים והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. יצוינו, בין היתר, שמם, מספרי הזיהוי, ועיסוקם.
67. קורות חיים של בעל העניין.
68. העתק תעודה מזהה של בעל העניין.
- החזיק בעל עניין היתר שליטה או היתר החזקה בתאגיד בנקאי או בגוף מוסדי, יצרף לבקשה מסמכים אלו:
69. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה חתום על ידי בעל השליטה, כאמור בסעיף 9.
70. **טופס 4 בקובץ האקסל הכללי** המצורף לנוהל זה.
71. העתק היתר שליטה או היתר החזקה בגוף המוסדי או בתאגיד הבנקאי.
72. מידע על שעבודים ועיקולים הנוגעים לאמצעי השליטה שברשותו. ככל שהשעבודים רשומים – יצרף בעל השליטה גם העתק נאמן למקור מהמרשם הרלוונטי לעניין האמור.
73. העתק תעודה מזהה של בעל העניין.
- נושא משרה** במבקש רישיון שהוא תאגיד, יצרף את המסמכים המפורטים להלן:
74. כתב הסכמה **בנספח א'1** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי כל אחד מנושאי המשרה, כאמור בסעיף 9.
75. תצהיר **בנספח ג'** המצורף לנוהל זה, חתום על ידי כל אחד מנושאי המשרה ומאומת על ידי עורך דין.
76. **טופס 3 בקובץ האקסל הכללי** המצורפים לנוהל זה.
77. תצהיר של נושא משרה שאינו מועסק כשכיר במבקש הרישיון, מאומת על ידי עורך דין, לפיו הוא משלם את חבות המס החלה עליו לפי הדין בגין כל פעילות שלו. קורות חיים של נושא המשרה.
78. העתק תעודה מזהה של נושא המשרה.
79. קורות חיים של נושא המשרה.

דרישת מסמכים נוספים לבקשת רישיון מורחב

בנוסף לכל המסמכים לעיל, לצורך בחינת בקשה לרישיון מורחב, על מבקש הרישיון לכלול במסגרת הגשת הבקשה לרישיון גם את המידע והמסמכים המפורטים להלן:

אישור עורך דין:

80. מבקש רישיון מורחב יצרף לכל אחד מהמסמכים האמורים בסעיפים 29-37, סעיף 81, סעיפים 85-86 וכן סעיף 98, חוות דעת של עורך דין, כי המסמך האמור עומד בדרישות כל דין הרלוונטי לעניין זה ביחס לפעילותו המפוקחת של מבקש הרישיון, מתוך רשימת הדינים המופיעים בנספח י"א. חוות דעת זו תצורף לכל אחד מהסעיפים האמורים.

תכנית עסקית:

81. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את **התכנית העסקית** שלו. יו"ר הדירקטוריון, המנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. התכנית העסקית תכלול התייחסות לכל הפחות לאלה:

א. האסטרטגיה העסקית של המבקש שתכלול בין היתר:

1. האסטרטגיה העסקית לכל תחום פעילות ויעדיה העיקריים;
 2. האמצעים שבהם משתמש המבקש לביצוע האסטרטגיה והיעדים העסקיים כאמור;
 3. ההזדמנויות והאיומים הנובעים מן האסטרטגיה של המבקש;
 4. מגמות הפיתוח בעסקי המבקש לעתיד;
 5. פרויקטים עיקריים שהמבקש מתכנן או מבצע;
 6. פרישות גאוגרפיות בין-לאומיות ופעילויות חדשות;
 7. כניסה מהותית לעסקים חדשים ויציאה מעסקים קיימים;
 8. רכישות או מיזוגים צפויים ושיתופי פעולה אסטרטגיים;
 9. פרויקטים עיקריים במחקר ופיתוח העומדים בפני כניסה לשוק;
 10. שינויים מהותיים במערך השיווק, בטיפול בלקוחות, בפריסת מתקני המכירות ובמערכות ההפצה.
- ב. תיאור מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו-כלכלית של המבקש, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה מהותית על התוצאות העסקיות או ההתפתחויות במבקש כולו, או בתחום פעילות שלו, בהתייחס לכל הפחות לאלה:

1. מבנה תחום הפעילות ושינויים החלים בו;
2. מגבלות, חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תחום הפעילות;
3. שינויים בהיקף הפעילות בתחום וברווחיותו;
4. התפתחויות בשווקים של תחום הפעילות, או שינויים במאפייני הלקוחות שלו;
5. שינויים טכנולוגיים שיש בהם כדי להשפיע מהותית על תחום הפעילות;
6. גורמי ההצלחה הקריטיים בתחום הפעילות והשינויים החלים בהם;
7. מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של תחום הפעילות ושינויים החלים בהם;
8. תחליפים למוצרי תחום הפעילות ושינויים החלים בהם.

- ג. פירוט האיומים, החולשות וגורמי הסיכון האחרים החלים על המבקש, הנובעים מסביבתו הכללית, מן הענף ומן המאפיינים הייחודיים שבפעילותו; בהצגת סיכונים כלליים אשר מעצם טיבם חלים על כל מבקש, יש להסביר באופן ברור את השפעתם המיוחדת על המבקש. מבקש רישיון ידרג את השפעת הסיכונים על עסקי המבקש, ככל שניתן – השפעה גדולה, בינונית וקטנה. בנוסף, יובא פירוט בעניין אסטרטגיית מבקש הרישיון בהתייחס להתמודדות עם הסיכונים המאפיינים את פעילותו העסקית, לרבות פירוט אבני הדרך והאמצעים שיופעלו לזיהוי והערכת גורמי הסיכון.
- ד. פירוט ותיאור של מוצר מהותי חדש או מוצר חדש הכרוך בהוצאות פיתוח מהותיות של מבקש הרישיון. במסגרת זו יאופיינו, בין השאר, השלב שבו נמצא פיתוח המוצר והצורך בעיצוב או פיתוח נוספים להשלמתו;
- ה. פירוט תנאי התחרות בתחומי הפעילות בשווקים שבהם המבקש מתחרה; הערכת מספר המתחרים בתחום; גודלם ומעמדו של המבקש ביניהם ככל שהמידע ידוע או בר-השגה; יש להתייחס בנפרד למוצרים ושירותים ספציפיים או לקבוצות של מוצרים ושירותים; יצינו שמותיהם של מתחרים משמעותיים, למיטב ידיעת המבקש; פירוט האמצעים הכספיים ומקורות המימון של מבקש הרישיון בצירוף המסמכים המעידים על כך. בנוסף יציין מבקש הרישיון במפורש האם הוא מגייס את מקורות ההון שלו, או חלקן באמצעות הנפקת אג"ח או ניירות ערך אחרים.
- ו. פירוט האסטרטגיית השיווק – הצגת תכנית שיווקית המבוססת על נתונים והנחות והמפרטת את מדיניות השיווק של מבקש הרישיון והאופן בו יושגו יעדי ההכנסה ונתח השוק, לרבות שיטות שיווק ישיר והסתמכות על מתווכים, סוכנים, קבלני משנה או שותפים עסקיים מכל סוג שהוא, ומודל ההתקשרות והתגמול עם כל אלו, לרבות נקיטת אמצעים המבטיחים כי הם עומדים בהוראות הדין החלות על המבקש.

מבנה ארגוני, דירקטוריון והנהלה בכירה

82. בנוסף למסמך מבנה ארגוני כאמור בסעיף 29, יתייחס מבקש רישיון מורחב גם לאלה:
- האם קיימת תלות מהותית בעובד מסוים;
 - תיאור תכניות אימונים והדרכת עובדים;
 - תיאור תכניות תגמול לעובדים;
 - תיאור תכניות התייעלות וקיצוצים במצבת העובדים שבוצעו או אשר צפויות להתבצע בעתיד.

סקירת פעילות מבקש הרישיון

83. בנוסף למסמך סקירת פעילות כאמור בסעיף 30, יתייחס מבקש רישיון מורחב גם לאלה:
- לעניין לקוחות מהותיים** – יצינו שמותיהם של כל לקוחותיו של מבקש הרישיון אשר סכום הכנסותיו של מבקש הרישיון מהם מהווה 10% או יותר מסך הכנסות המבקש. בנוסף יצינו מאפייני ההתקשרות של הלקוח עם מבקש הרישיון וסכום הכנסות מבקש הרישיון מהלקוח. בנוסף, לעניין עשר העסקאות הגדולות יפורטו גם שמות הצדדים המעורבים, לרבות ערבים ומעמידי בטוחות, מקורות המימון לביצוע העסקה, דרך אישורה ואופן הביצוע בפועל (באמצעות המערכת הבנקאית, מזומן, או כל נכס פיננסי אחר כהגדרתו בחוק).

ב. **הסכמים מהותיים** – יובא תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים המהותיים, מכל סוג שהוא, אשר המבקש צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה של שנה טרם הגשת הבקשה או שהשפיעו על פעילות המבקש באותה תקופה.

מיקור חוץ

84. בנוסף למסמך מיקור חוץ כאמור בסעיף 35, יתייחס מבקש רישיון מורחב גם לאלה:
- הסדר חלוקת הפעילות בין מבקש הרישיון לבין צד שלישי האחראי על מיקור חוץ;
 - המידע שהצד השלישי רשאי לעבד ולאלו מטרות, וכיצד מתבצע העיבוד האמור.

דרישת מסמכים נוספים לבקשת רישיון למתן אשראי כהגדרתו בסעיף 11א לחוק ורישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתה בסעיף 25ז לחוק

בנוסף לכל המסמכים לעיל, לצורך בחינת בקשת רישיון למתן אשראי ובקשת רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, על מבקש הרישיון (בסיסי או מורחב) לכלול במסגרת הגשת הבקשה לרישיון את גם את המידע המפורט להלן:

85. מסמך המפרט את פעילות האשראי (להלן – **"מסמך מדיניות אשראי"**). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכולול התייחסות לכל הפחות לאלה:
- סיכוני אשראי** – הצגת האסטרטגיה של מבקש הרישיון בנושא סיכוני האשראי, ופירוט האמצעים שיופעלו לזיהוי, מדידה והערכת הסיכון וכן אופן הבקרה והמעקב אחר הסיכון במתן אשראי;
 - מדיניות אשראי** – הצגת מדיניות האשראי אשר תתייחס בין היתר לאופן חישוב תנאי ההלוואה; מדיניות בטחונות; אופן דירוגי אשראי; מדיניות הכרה ומדידה של חובות מסופקים ואבודים; מדיניות גביה ואכיפה. בנוסף יובאו דוגמאות לפעולות גביה שננקטו, והיקף החובות בגינם הופעלו מאמצי גביה מתוך מספר הלקוחות ומתוך סך ההיקף הכספי של סעיף הלקוחות במאזן.

דרישת מסמכים נוספים לבקשת רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי כהגדרתה בסעיף 25ז לחוק

בנוסף לכל המסמכים לעיל, לצורך בחינת בקשת רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי, על מבקש הרישיון (בסיסי או מורחב) לכלול במסגרת הגשת הבקשה לרישיון גם את המידע והמסמכים המפורטים להלן:

ניהול סיכוני סייבר

86. מבקש הרישיון יגיש במסגרת בקשתו מסמך המפרט את ניהול סיכוני הסייבר במבקש הרישיון (להלן – **"מסמך ניהול סיכוני סייבר"**). יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי), יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל. המסמך יכולול התייחסות לכל הפחות לאלה:

- א. מיפוי והערכת סיכוני סייבר, ותכנית להתמודדות עם סיכונים אלה לשם הפחתתם, בשים לב לתורת ההגנה בסייבר לארגון של הרשות הלאומית להגנת הסייבר⁶;
- ב. תיאור ההסדרים לאבטחת מידע של המערכות הממוחשבות תוך התייחסות לשימושים והגורמים להם ותאפשר הגישה מרחוק למערכות מבקש הרישיון ולאמצעי הבקרה על גישה ולאופן הצפנת המידע המועבר על גבי רשתות ציבוריות לרבות האינטרנט;
- ג. נהלים המגדירים את תהליכי הגנת הסייבר במבקש הרישיון ותכנית מבקש הרישיון ליישומם;
- ד. פירוט בדבר מבדקי החדירה שבוצעו ושעתידים להתבצע למערכות או לתשתיות של מבקש הרישיון, ותוצאותיהם;
- ה. פירוט שירותי הענן, ככל שישנם, שבהם משתמש מבקש הרישיון תוך התייחסות לבקורות ולאופן שמירה והצפנת נתוני לקוחות.

חשבון נאמנות

87. פירוט מדיניות הפעלת חשבון נאמנות.
88. פירוט שם ופרטי חשבון הנאמנות בו יוחזקו כספיהם של הלקוחות.
89. פירוט מורשי החתימה בחשבון הנאמנות.
90. הסכם ההתקשרות עם נאמן חיצוני שאינו עובד של הגוף⁷, ככל שישנו, בכתב.

מבנה ארגוני, דירקטוריון והנהלה בכירה

91. בנוסף למסמך מבנה ארגוני כאמור בסעיף 29, יתייחס מבקש רישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי (בין אם בסיסי ובין אם מורחב) גם לאלה:
- א. האם קיימת תלות מהותית בעובד מסוים;
- ב. תיאור תכניות אימונים והדרכת עובדים;
- ג. תיאור תכניות תגמול לעובדים;
- ד. תיאור תכניות התייעלות וקיצוצים במצבת העובדים שבוצעו או אשר צפויות להתבצע בעתיד.

סקירת פעילות מבקש הרישיון

92. בנוסף למסמך סקירת פעילות כאמור בסעיף 30, יתייחס מבקש רישיון מורחב גם לאלה:
- א. **לעניין לקוחות מהותיים** – יצינו שמותיהם של כל לקוחותיו של מבקש הרישיון אשר סכום הכנסותיו של מבקש הרישיון מהם מהווה 10% או יותר מסך הכנסות המבקש. בנוסף יצינו מאפייני ההתקשרות של הלקוח עם מבקש הרישיון וסכום הכנסות מבקש הרישיון מהלקוח. בנוסף, לעניין עשר העסקאות הגדולות יפורטו גם שמות הצדדים המעורבים, לרבות ערבים ומעמידי בטוחות, מקורות המימון לביצוע העסקה, דרך אישורה ואופן הביצוע בפועל (באמצעות המערכת הבנקאית, מזומן, או כל נכס פיננסי אחר כהגדרתו בחוק);

⁶ הרשות הלאומית להגנת הסייבר "תורת ההגנה בסייבר לארגון" (אפריל 2018)

https://www.gov.il/BlobFolder/policy/cyber_security_methodology_for_organizations/he/Cyber1.0_418_A4.pdf

⁷ יובהר כי בהתאם להוראות החוק, נאמן חיצוני מוגדר כנושא משרה בגוף ולכן חלות בעניינו כל הדרישות המפורטות בנוהל זה לגבי נושאי משרה.

ב. **הסכמים מהותיים** – יובא תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים המהותיים, מכל סוג שהוא, אשר המבקש צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה של שנה טרם הגשת הבקשה או שהשפיעו על פעילות המבקש באותה תקופה.

מיקור חוץ

93. בנוסף למסמך מבנה ארגוני כאמור בסעיף 35, יתייחס מבקש הרישיון להפעלת מערכת לתיווך באשראי (בין אם בסיסי ובין אם מורחב) גם לאלה:
א. הסדר חלוקת הפעילות בין מבקש הרישיון לבין צד שלישי האחראי על מיקור חוץ;
ב. המידע שהצד השלישי רשאי לעבד ולאלו מטרות, וכיצד מתבצע העיבוד האמור.

דרישת מסמכים נוספים לבקשת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי כהגדרתו בסעיף 11א לעניין עיסוק בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי

בנוסף לכל המסמכים לעיל, לצורך בחינת בקשת רישיון למתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי, על מבקש הרישיון (בין אם בסיסי ובין אם מורחב) לכלול במסגרת הגשת הבקשה לרישיון את המידע והמסמכים המפורטים להלן:

מידע פיננסי

94. אומדן מספר העסקאות של החברה בשנה הקרובה.
95. סקירת המתודולוגיה לחישוב ערך המטבעות הווירטואליים.
96. מבקש רישיון פעיל יגיש את פירוט הכנסותיו ממתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי.

ניהול סיכונים

97. פירוט דרכי ההתמודדות עם סיכונים מהותיים בהתייחס בין היתר לתנודתיות בערך המטבעות הווירטואליים ולקשיים בהוצאה לפועל של עסקאות עקב בעיות טכניות.

ניהול סיכונים סייבר

98. מבקש הרישיון יגיש מסמך המפרט את ניהול סיכונים הסייבר במבקש הרישיון (להלן – "מסמך ניהול סיכונים סייבר") כמפורט בסעיף 86 לעיל. יו"ר הדירקטוריון והמנהל הכללי (או לחלופין, מנהל הפעילות הראשי, במידה שבמבקש הרישיון לא קיים מנהל כללי) יאשרו כי פרטים אלה תואמים את אופן עבודת המבקש בפועל. באישור כאמור יפורטו שמותיהם והגדרת תפקידם של כל הגורמים הנזכרים לעיל.

מבנה ארגוני, דירקטוריון והנהלה בכירה

99. בנוסף למסמך מבנה ארגוני כאמור בסעיף 29, יתייחס מבקש רישיון למתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי גם לאלה:
א. האם קיימת תלות מהותית בעובד מסוים;
ב. תיאור תכניות אימונים והדרכת עובדים;
ג. תיאור תכניות תגמול לעובדים;
ד. תיאור תכניות התייעלות וקיצוצים במצבת העובדים שבוצעו או אשר צפויות להתבצע בעתיד.

מיקור חוץ

100. בנוסף למסמך מיקור חוץ כאמור בסעיף 35, יתייחס מבקש רישיון למתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי גם לאלה:

- א. הסדר חלוקת הפעילות בין מבקש הרישיון לבין צד שלישי האחראי על מיקור חוץ;
- ב. פירוט פרטי החברות שעמן התקשר מבקש הרישיון במיקור חוץ לצורך פעילותו במטבע וירטואלי, בצירוף ההסכמים עם כל הגורמים האמורים;
- ג. המידע שהצד השלישי רשאי לעבד ולאלו מטרות, וכיצד מתבצע העיבוד האמור.

טיפול בלקוחות

101. בנוסף למסמך טיפול בלקוחות כאמור בסעיף 36, יצרף מבקש רישיון למתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי, את המצגות השיווקיות שלו וכן קישורים לפרסומות מקוונות.

ניהול סיכונים למניעת הלבנת הון ומימון טרור

102. בנוסף למסמך הלבנת הון ומימון טרור כאמור בסעיף 37, יתייחס מבקש רישיון למתן שירות בנכס פיננסי מסוג מטבע וירטואלי גם לאלה:

- א. תיאור הליך הבקרה על חשבוניותיהם של לקוחות ומניעת גישה לנכסים וכספים על ידי גורמים בעלי סיכון;
- ב. אופן ניטורן של עסקאות חד פעמיות, ובקרתן בכפוף לזיהוי פרטני;
- ג. הוכחת יכולת להתחקות אחר זהותם של הלקוחות, כולל כתובת אינטרנטית ופרטי זיהוי אישיים;
- ד. פירוט האמצעים וההליכים להפחתת הסיכון למניעת הלבנת הון ומימון טרור, בהתחשב במוצרים השונים ובמערכות הטכנולוגיות לשם ביצוע עסקאות;
- ה. פירוט המשאבים שיוקצו לניהול סיכוני הלבנת הון ומימון טרור.

שינוי בקשת רישיון מיחיד אל תאגיד

יחיד, שהוא עוסק ותיק כהגדרתו בסעיף 115(א) לחוק, המעוניין לקבל רישיון עבור תאגיד בו הוא מחזיק ב-100% מאמצעי השליטה (להלן – **"התאגיד החדש"**), חלף בקשת הרישיון שהגיש כעוסק שהוא יחיד (ושכנגדה קיבל את האישור להמשיך ולעסוק מכוח הוראת המעבר שבסעיף 115 לחוק), ובמקביל לחסל את עסקיו לעניין מתן אשראי או שירות בנכס פיננסי כיחיד – יגיש תצהיר המופיע בנספח ט' המצורף לנוהל זה שיצורף לשתי הבקשות. יובהר כי במקרה זה תיפסק בחינת בקשתו עבור רישיון לעוסק שהוא יחיד⁸.

יובהר – בקשת רישיון לפי נוהל זה עבור התאגיד החדש, תוגש בהתבסס על הפעילות שמתקיימת במבקש הרישיון כיחיד, בשינויים המחויבים.

הגשת בקשה מקבילה לרישיון שונה

⁸ יובהר כי אישור המשך העיסוק שניתן לו על ידי המפקח כעוסק ותיק, כוחו יפה אך ורק לעניין עיסוקו כיחיד. לא תתאפשר פעילות של מבקש רישיון כאמור כעוסק ותיק שהוא תאגיד.

הגיש מבקש הרישיון בקשה לקבלת רישיון בתחום עיסוק מסוים, ולאחר מכן הגיש בקשה נוספת לקבלת רישיון בתחום עיסוק השונה מתחום העיסוק בבקשה הראשונה⁹, ומסמכי הבקשה האמורה תואמים וזהים לבקשה הראשונה, לא יידרש מבקש הרישיון להעביר מסמכים כאמור בנוהל זה, למעט מסמכים שלא נדרשו בבקשה הראשונה ונדרשים בבקשה הנוספת, וכן תצהיר בהתאם לנוסח המופיע ב**נספח י1'** המצורף לנוהל זה.

שינויים בבקשת רישיון שהוגשה

- א. מבקש רישיון המעוניין לחזור בו מבקשה שהגיש וטרם ניתן אישורו של המפקח לבקשה, יעשה זאת באמצעות האפשרות לביטול הבקשה שקבועה במערכת המקוונת.
- ב. מבקש רישיון המעוניין לעדכן בקשה שהגיש, וטרם ניתן אישורו של המפקח לבקשה, יעדכן במערכת בצירוף תצהיר ב**נספח ז'** או תצהיר ב**נספח ח'**, לפי העניין, לעניין נכונות פרטי הדיווח, המצורפים לנוהל זה, מאומת על ידי עורך דין.

בחינת הבקשה

המפקח רשאי לדרוש ממבקש רישיון, באמצעות המערכת המקוונת או באמצעות הדואר האלקטרוני, נתונים ומסמכים נוספים הדרושים לדעתו לשם בחינת הבקשה. צירוף מסמכים נוספים לבקשה כאמור, ייעשה באמצעות המערכת המקוונת.

יובהר כי שליחת המסמכים במלואם, לרבות נתונים ומסמכים נוספים כאמור לעיל, מהווה תנאי מקדים לבחינת הבקשה.

תוקף

נוהל זה מחליף את נוהל הרישוי שפורסם ביום 6 באוגוסט 2019.

⁹ לדוגמה: מקרה בו הגיש מבקש רישיון בקשה נוכחית לרישיון לשירות בנכס פיננסי, כאשר קודם לכן הגיש בקשה לרישיון למתן אשראי, או להיפך. יובהר כי לא מדובר במקרה בו מבקש רישיון למתן אשראי הגיש לראשונה בקשה טרם פרסום נוהל זה, ומעדכן את בקשתו בהתאם לנהלים האמורים בנוהל זה.